

Door Henk Veenhof.

Bij besluit van de provinciale staten dd. 21 dec. 1909 werd het waterschap Annen opgericht met als voorzitter Jan Roelof Brands en secretaris J.H. Romelingh, die tevens burgemeester van de gemeente Anloo was.

De grenzen van het waterschap waren ongeveer: in het noorden de grens tussen de gemeenten Zuidlaren en Anloo, in het oosten de Dwarsdijk, in het zuiden het waterschap Eext en in het westen de weg Annerstreek-Annen en het verlengde ervan.

Rondom de Oostermoersche Vaart of de Hunze waren meerdere kleine waterschappen o.a. waterschap De Knijpe, waterschap Spijkerboor, waterschap Eext, waterschap Eexterdallen-Eext, enz.).

Om tot een betere afwaterregeling te komen werd in 1910 het overkoepelende waterschap Oostermoersche Vaart opgericht waarin een achttal kleine waterschappen werden opgenomen.

Dit waterschap werd belast met de verbetering en onderhoud van de hoofdstroom.

De kleine waterschappen moesten de ontwatering binnen hun eigen gebied verzorgen.

De werken van het waterschap Annen bestonden uit: aanleg en onderhoud van de Dwarsdijk, de Regtendijk, de Vallaatsdijk (thans De Bulten), de Wilgendijk, de Nieuwedijk, de Laan, de Dwarslaan, de Zuidbroekerdwarsdijk, een hoofdwaterleiding, 20 waterleidingen, stuwkaden, vier bruggen en duikers.

Reeds in 1914 besloten de ingelanden van het waterschap Annen tot de aanleg van een scheepvaartkanaal van het dorp Annen naar het Grevelingkanaal te Annerveenschekanaal.

Volgens het waterschap Annen zou deze vaarweg in een grote behoefte voorzien, aangezien alle landbouwproducten met paard en wagen naar Spijkerboor moesten worden gebracht, om vandaar verscheept te worden en turf, kunstmest e.d. werd gelost in Spijkerboor en moest dan weer via de weg worden vervoerd naar Annen en omgeving.

Na veel overleg en problemen werd uiteindelijk de knoop doorgehakt en werd het kanaal gegraven, waarbij in de Oostermoersche Vaart een stroomduiker werd gemaakt, die onder het kanaal werd doorgeleid. Door deze stroomduiker (aquaduct) aan te leggen was er geen scheepvaart in de toekomst meer mogelijk richting Eext/Eexterveen, Gieten/Gieterveen en Gasselte/Gasselternijveen. Door de slechte en ondiepe toestand van de Oostermoersche Vaart was er de laatste 50 jaar weinig scheepvaart mogelijk geweest en werden de kanalen in de Veenkoloniën steeds belangrijker voor de scheepvaart.

In 1918 werd een bestek geschreven voor het maken van grond- en kunstwerken met gebouwen t.b.v. de aanleg van een kanaal Annen-Annerveenschekanaal over een lengte van ongeveer 5 km. Het kanaal kreeg een bodembreedte van 5 meter en 1.80 meter diepte.

De algemene omschrijving in het bestek luidde:

- Graven kanaal, zwaai- en wisselplaatsen en een haven, ophogen en omleggen bestaande wegen, maken rivierverlegging, enz.
- Maken van kunstwerken als bruggen (1 draaibrug, 2 ophaalbruggen en een draaivoetbrug), grondduikers en beschoeiingen.
- Maken van een brugwachterswoning in Nieuw Annerveen (het huidige pand Hunzeweg 21 te Nieuw Annerveen).

De aanbesteding van het kanaal was in juli 1918 maar voor het waterschap Annen viel de aanbesteding erg tegen en de totale kosten inclusief grondaankoop kwamen op bijna

f. 375.000,-. Naast de subsidie van de Provincie Drenthe moest het waterschap Annen nog een lening sluiten van f. 260.000,-. Een erg zware last voor een waterschap van ongeveer 740 ha. In 1924 moesten de ingelanden een bedrag van f. 24,- per ha. betalen wat destijds een erg hoog bedrag was en ook de inkomsten uit de scheepvaart vielen tegen.

De afwatering via de kronkelende Oostermoersche Vaart bleef een probleem en door de stroomduiker stagneerde het nog meer. Herhaaldelijk kwam het voor dat de oeverlanden rondom de rivier in de wijde omtrek overstromden.

Na onderhandelingen tussen het waterschap Oostermoersche Vaart en het waterschap Annen heeft eerstgenoemd waterschap de nog bestaande schuldenlast van het waterschap Annen overgenomen en werd de stroomduiker opgeheven en hiermee was de scheepvaart naar en van de haven in Annen beëindigd.

In 1953 werd het aquaduct opgeblazen en het waterschap werd opgeheven bij besluit van de provinciale staten dd. 26 januari 1954.

De klapbrug in het kanaal te Nieuw Annerveen werd in dec. 1954 zwaar beschadigd en vervangen door een dam.

Helaas kan men niet meer vanaf de haven in Annen varen naar de Hunze doordat er meerdere dammen in het kanaal zijn gemaakt. De haven zelf is nu een visvijver met daarachter de ijsbaan van de ijsvereniging Nooitgedacht.

Vroeger werden er in de zomer rondom de ijsbaan nog wel auto- en motorcrosswedstrijden georganiseerd maar nadat er in de nabijheid nieuwe huizen zijn gebouwd werd dit ook verboden.

Sinds enkele jaren is er een toeristische vaarroute vanuit het Zuidlaardermeer naar Veendam gemaakt en ook het Grevelingkanaal langs Anner- en Eexterveenschekanaal is weer in ere hersteld.

Hopelijk is het in de toekomst mogelijk om vanuit de haven van Annen opnieuw de Annerwijk weer bevaarbaar te maken, waarna men vanuit het Grevelingkanaal alle richtingen op kan varen.

Bronnen: Drents daip blij altied stromen.

Waterschap Hunze en Aa.

Stromen, schutten, vaarten en voordren van G.A. Coert

